

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Tereza Kyselovská

Jurisdikce a internet

Úvod

Integration and diversity are the two dominant features of modern culture that in conjunction give rise to conflict of laws.

The borderless internet - from the illusion of a „no man land“ to the reality of an „every man’s land“.

Organizační záležitosti

Tereza Kyselovská

Katedra mezinárodního a evropského práva

Kancelář č. 234

Tereza.kyselovska@law.muni.cz

Konzultační hodiny: pondělí 13.30 - 15.00

(Jsem právník, nikoliv informatik...)

OSNOVA

1. Úvod do mezinárodního práva
2. Mezinárodní právo soukromé
3. Vymezení pojmů
4. Jurisdikce na internetu
5. Vybrané otázky - pomluva (defamation), ochrana spotřebitele, pracovní právo

Cíl přednášky

1. Pochopit základy mezinárodního práva soukromého
2. Uvědomit si vztah a vzájemné ovlivnění internetu a mezinárodního práva
3. Probrat některé vybrané otázky právních vztahů na internetu
4. Neznechutit si právo (a zejména MPS) jako takové

Kde hledat právní předpisy a prameny?

ASPI - aktualizovaná databáze právních předpisů
- tuzemské i zahraniční právní předpisy

www.eurlex.eu - „evropské“ právní předpisy, judikatura

www stránky viz úvodní přednášku

Databáze na Právnické fakultě - dostupné z počítačů PrF
- Kluwer, HeinOnline, Oxford Law Journals...

Názvosloví

Právo informačních technologií, kyberprostor,
cyberspace, i(l?)nternet

Právo

Vnitrostátní x mezinárodní

Obecně - jsme občany ČR a z tohoto vztahu nám vznikají práva a povinnosti.

Stát chrání a garantuje naše práva - právo na život, právo na ochranu vlastnictví

Jsme povinni dodržovat povinnosti, které nám právní normy ukládají - povinnost platit daně, povinnost dodržovat předepsanou rychlost na silnicích

-> jsme povinni dodržovat české právní předpisy

Právo

V některých případech podléháme právům a povinnostem jiného státu

Na základě právní normy se na náš právní vztah aplikuje jiné než české právo....

Sami si můžeme v některých případech zvolit, že právní vztah chceme podřídít jinému než českému právu - tzv. volba práva, prorogace soudů, rozhodčí řízení

„občan z Modeny...“

Mezinárodní právo a internet

Proč je nutné se bavit o mezinárodním právu v souvislosti s internetem a kyberprostorem?

Internet, kyberprostor je „nový“ fenomén, který sám o sobě není upraven, neexistuje „zákoník internetu“, který by upravoval vztahy na něm vznikající

Internet je „mezinárodní“ hřiště, na kterém neexistují hranice jako mezi státy a jejich právními řády

-> je nutné využít metod, postupů a norem mezinárodního práva soukromého

Mezinárodní právo a internet

Na internetu se uzavírají kupní smlouvy, nakupuje zboží, zprostředkovává a vystavuje neuvěřitelné množství informací.

Jak se bránit, podvedou-li mne při nákupu, pomluví-li mne na veřejně přístupném blogu?

-> nelze použít jen jedno univerzální právo, je nutné postupovat pomocí norem MPS (nic lepšího prozatím neexistuje...)

Mezinárodní právo

Mezinárodní právo - právo, které upravuje vztahy v mezinárodním společenství

Mezinárodní právo veřejné - vztahy mezi státy, mezinárodními organizacemi

Mezinárodní právo soukromé - vztahy mezi FO a PO s mezinárodním prvkem

Stát jako subjekt mezinárodního práva

- území, obyvatelstvo, moc, uznání (příklady)

Zásada svrchované rovnosti států

Mezinárodní právo

Stát - jednotka nadaná suverenitou (svrchovaností)
vrcholná a výlučná moc státu na příslušném státním
území - **územní výsost (zásada teritoriaty)** - stát
reguluje a upravuje vztahy mezi fyzickými a
právními osobami nacházejícími se na jeho území
Výjimky - diplomaté apod.

personální výsost (zásada personality) - stát upravuje
práva a povinnosti, právní postavení svých státních
příslušníků, i když se nacházejí mimo jeho území (i
když jsem na dovolené v zahraničí, stále mám
povinnosti a práva, která mi garantuje můj stát)

Mezinárodní právo soukromé

Mezinárodní právo soukromé se zabývá občanskoprávními (obchodněprávními) vztahy s cizím (mezinárodním prvkem)

- Vznikající vztahy přesahují svým významem hranice určitého státu
- V některém prvku mají vztah k zahraničí a tím se dostávají do vztahu k jinému státu
- *Soukromoprávní vztahy (poměry) s mezinárodním (zahraničním, cizím) prvkem*

Mezinárodní právo soukromé

Co je to „cizí“ prvek?

- Subjekty nebo některý ze subjektů daného vztahu má vztah k cizímu státu, nebo
- objekt právního vztahu je v cizině (nemovitost), nebo
- určité právní skutečnosti, které zakládají vznik, změnu nebo zánik právního vztahu, nastaly v cizině (nákup zboží v zahraničí - vznik vlastnického práva)

Mezinárodní právo soukromé

Příklady „cizího“ prvku

Jedete autem na dovolenou do Chorvatska. Na území Slovinska se stanete účastníkem dopravní nehody s rakouským řidičem.

-> vzniklo několik právních vztahů s mezinárodním prvkem - jaké?

Normy MPS odpovídají na otázky - u kterého soudu můžete podat žalobu na náhradu zničeného auta, poškozeného zdraví?

Podle jakého práva bude určený soud postupovat?

Mezinárodní právo soukromé

Příklady „cizího“ prvku

Čech uzavře manželství s Němkou. Narodí se děti, manželé se přestěhují na SRN. Po čase dojde k rozporům, manžel se vrátí do ČR a chce podat žalobu na rozvod manželství

Ke kterému soudu může žalobu podat?

Jakým právem se bude rozvod řídit?

Podle jakých procesních norem bude určený soud postupovat?

Jakým právem se řídí vztahy rodičů k dětem, úprava styku dětí a rodičů?

Mezinárodní právo soukromé

Příklady cizího prvků

Český obchodník uzavře smlouvu o dodávce strojního zařízení s německým prodávajícím. Zaplatí kupní cenu. Část zboží je při přepravě zboží poškozena, část neodpovídá parametrům stanoveným v kupní smlouvě.

Podle jakého práva může Čech žádat náhradu škody a dodání bezvadného zboží?

K jakému soudu může podat žalobu na vrácení kupní ceny?

Atd. atd. adt.

Mezinárodní právo soukromé

Příklad cizího prvku ve vztazích na internetu

Někdo vystaví pomlouvačné informace o vaší osobě na svém blogu. Tyto informace si mohou přečíst lidé na celém světě.

Na amazon.com si objednáte knihu. Namísto objednané knihy vám pošlou jinou knihu. Žádáte vrácení kupní ceny nebo výměnu zboží.

Mezinárodní právo soukromé

Každý vztah s mezinárodním prvkem považujeme za mezinárodní v tom smyslu, že tento vztah **překračuje hranice jednoho suverénního státu** a vstupuje do oblasti, ve které se projevuje zákonodárství nejméně dvou států.

Mezinárodní právo soukromé

Mezinárodní prvek ve společenském vztahu může být definován:

- fakticky, např. teritoriálně (nemovitost nacházející se v cizině)
- Podle kritérií personální povahy (státní občanství některého z účastníku daného vztahu)

Mezinárodní právo soukromé - pojem

*„soubor právních norem, které výlučně upravují **soukromoprávní vztahy** (tzn. Vztahy práva občanského, obchodního, rodinného a pracovního) s mezinárodním prvkem,
včetně právních norem upravujících **postup soudů a jiných orgánů**
a **vztahy mezi nimi vznikající v řízení o občanskoprávních věcech, v němž je obsažen mezinárodní prvek**“*

Mezinárodní právo soukromé - úprava

MPS řeší 3 základní otázky :

1. Volbu práva - určení, kterým právním řádem se použije pro daný právní vztah
2. Pravomocí soudů - který soud má rozhodnout o vzniklém právním sporu
3. Uznáním a výkonem cizích soudních rozhodnutí - tzn. Cizímu soudnímu rozhodnutí budou přiznány tytéž právní účinky jako rozhodnutí tuzemskému

Tyto 3 otázky jsou významné pro další úvahy v právních vztazích vznikajících na internetu

Vymezení pojmů - jurisdikce

Jurisdikce - jurisdiction

Pravomoc - souhrn oprávnění určitého státního orgánu jednat a rozhodovat v určitých, zákonem stanovených záležitostech

Vymezení okruhu věcí (rozsah záležitostí), které soudy projednávají a rozhodují

Mezinárodní pravomoc - pravomoc soudů daného státu ve vztahu k orgánům jiného státu (vztah s mezinárodním prvkem - může můj soud tuto věc řešit?)

Vymezení pojmů - jurisdikce

Příslušnost - určení toho článku ze soustavy soudů, který má danou věc projednat a rozhodnout

Soud kterého stupně je oprávněn v určité věci provést řízení

1. Věcná příslušnost - určuje, které soud má projednat a rozhodnout určité druhy právních věcí
2. Místní příslušnost - určuje, který soud v rámci stejného článku soustavy soudů má projednat a rozhodnout konkrétní věc

Mezinárodní právo soukromé - prameny

1. Normy vnitrostátního původu

- zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen ZMPS)
- Dílčí ustanovení týkající se MPS v obchodním zákoníku, zákonu práce, zákonu o rodině apod.

2. Normy mezinárodního původu

- Mezinárodní smlouvy dvoustranné
- Mezinárodní smlouvy mnohostranné

Mezinárodní právo soukromé - prameny

3. Normy komunitárního původu

- **Primární právo**
- **Sekundární právo** - nařízení a směrnice
- Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II)

Mezinárodní právo soukromé - prameny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.
593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové
vztahy (Řím I)

Směrnicové právo - spotřebitelské smlouvy, pojistné
smlouvy, ochrana vysílaných pracovníků, ochrana
spotřebitele při uzavírání spotřebitelských smluv

Mezinárodní právo soukromé - prameny

Subsidiární mezinárodní smlouvy - významné pro unifikaci MPS

- Úmluva o právu rozhodném pro závazky ze smluv (Římská úmluva) - ve vztazích čl. států EU nahrazena Nařízením Řím I
- Úmluva o příslušnosti soudů a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních (Bruselská úmluva) - ve vztazích čl. států EU nahrazena Nařízením Brusel I

Mezinárodní právo soukromé - metody

MSP pracuje se 2 základními metodami

1. Kolizní metoda (kolizní normy)
2. Metoda přímá (přímé normy)

Kolizní metoda

Kolizní norma - provádí výběr práva

- Určuje, který dotčený právní řád se použije pro soukromoprávní vztah s mezinárodním prvkem
- Neobsahuje věcnou úpravu, nestanoví práva a povinnosti

Mezinárodní právo soukromé - metody

Kolizní norma se skládá z

- Rozsahu - rozsah vztahů, na který kolizní norma dopadá
- Navázání - pomocí hraničního určovatele propojuje vztah s právním řádem

Příklad kolizní normy

§ 5 ZMPS - *věcná práva k věcem movitým i nemovitým se řídí právem státu, kde věc je*

§ 3 ZMPS - *způsobilst osoby k právům a právním úkonům se řídí ... právním řádem státu, jehož je příslušníkem*

Mezinárodní právo soukromé - metody

Hraniční určovatel je skutečnost, kterou využívá kolizní norma k provázání právního vztahu s právem určitého státu

Druhy:

- lex patriae - právo státní příslušnosti
- Lex rei sitae - právo místa pobytu
- Lex electa - právo zvolené stranami
- Lex loci delicti - právo místa deliktního (protiprávního) jednání
- Lex loci solutionis - právo místa uzavření smlouvy

Mezinárodní právo soukromé - metody

Kolizní normy nalezneme v:

- ZMPS
- Nařízení Řím I - uzavírání smluv
- Nařízení Brusel I - pravomoc soudů, řízení před soudem

Mezinárodní právo soukromé - metody

Metoda přímá upravuje přímo svými normami práva a povinnosti účastníků právního vztahu

Příklad přímé normy - Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní kupní smlouvu - „obchodní zákoník pro mezinárodní smlouvu“

Internet

Internet - celosvětová síť vzájemně propojených počítačů, která umožňuje sdílení dat mezi uživateli.

Charakteristiky internetu

1. Neexistence hranic - „nabourání“ dosavadního po staletí fungujícího systému práva, mezinárodního práva, suverenity států... (výjimky Čína, Singapur, Saudská Arábie)
2. Povaha komunikace - šíření informací k neomezenému počtu uživatelů - výhoda i nebezpečí
3. Technická jednoduchost šíření informace

Internet

4. Je složité určit fyzickou polohu jednotlivých osob, které ho používají - nemusí být vazba www stránek na konkrétní osobu, stát - obtížnost použití HU státní příslušnosti, místa vzniku škodné události...

Jedna z mála použitelných vazeb - IP adresa?

5. Neexistuje 1 centrální „vláda“ nebo instituce, která by pohyb na internetu upravovala

International Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) - přidělování doménových jmen a IP adres, Kalifornie

Internet a právo - jurisdikce

1. **Určení pravomocného soudu** - soud, který bude spor s mezinárodním prvkem rozhodovat (x čistě vnitrostátní spor)

- Vyplývá z pravidel mezinárodního práva procesního (součást MPS), např. čl. 5 odst. 3 Nařízení Brusel I „*Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována, ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události.*“

Internet a právo - jurisdikce

Důsledky určení pravomocného soudu:

- Místo řízení
- Použité procesní a hmotné právo
- Náklady
- Domácí prostředí
- Uznání a výkon rozhodnutí

Internet a právo - jurisdikce

Určení pravomocného soudu:

1. Na základě norem mezinárodního práva procesního (Nařízení Brusel I)
2. Tzv. prorogace - v určitých typech právních vztahů (občanské a obchodní spory) je možné zvolit si určitý soud k rozhodování ve sporu
3. Možnost podřízení sporu rozhodčímu řízení (problém zejména u spotřebitelských úvěrů a pracovních smluv)

Internet a právo

2. Určení rozhodného práva, kterým se bude právní řád řídit

Např. Čl. 4 odst. 1 Nařízení Řím I - „... smlouva o koupi zboží se řídí právem země, ve které má prodávající své obvyklé bydliště“ - problém www stránek - neurčíme

Internet a právo

Internet není místem „bez práva“

Právo platí i v kyberprostoru, na internetu - nutnost - jinak bychom se nedomohli svých práv v případě jejich porušení, soudy by neměly co aplikovat...

Přístupy:

Deklarace nezávislosti kyberprostoru, J.P. Barlow, 1996

- Absolutně nezávislý samoregulovatelný prostor bez nutnosti státních zásahů
- Právo = společenská smlouva mezi státem s jeho občany - to zde chybí

Internet a právo

D. Johnson a D. Post

- Kyberprostor by měl tvořit vlastní, oddělený právní pořádek, který by platil jen jeho rámci
- - vytvořit hranice mezi virtuálním prostorem a skutečným světem, analogicky ke státním hranicím

Lessig

- Internet je neregulovatelný

Internet a právo

Delokalizace vztahů na internetu - je nutná regulace?

Internet - země nikoho a zároveň všech? - případ
minnesotské regulace gamblingu

Dosud neexistuje jednotné kyberprávo, kolizní normy
kyberprostoru.

Posun od otázky „zda vůbec vztahy na internetu
regulovat“ k otázce „jak na to a do jaké míry“...

Regulace je nutná, jedná se o interakci mezi lidmi a
lidé nejsou dokonalí... - rozmach používání internetu,
množství lidí a vznikajících vztahů

Internet a MPS

- 1. Jednoduchý vznik mezinárodního prvku - uzavírání smluv na dálku**
 - Vznik „přeshraničních“ sporů, nepoměr mezi náklady na uzavření smlouvy a nákladů na následné soudní řízení při porušení
- 2. Nedostatek informací - o smluvním partnerovi, místě uzavření smlouvy -> významné pro určení pravomocného soudu a rozhodného práva**
- 3. Problémy s uznáním a výkonem soudních rozhodnutí**

Internet a MPS - jurisdikce

Problémy s určením hraničního určovatele

1. Nejednoznačnost - není jasné, který právní řád určují
2. Nevhodnost HU pro kyberprostor - vede k velkému množství nebo žádnému státu

Internet a MPS - jurisdikce

Lex loci delicti - zásah do soukromého práva (např. P vlastnické, P ochrany osobnosti)

- dle čl. 5 odst. 3 Nařízení Brusel I ve věcech týkajících se deliktní odpovědnosti „*je nutné žalovat u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události*“ -> *problém*

Internet a MPS -jurisdikce

- > při vzniku škodné události na internetu - jak propojit internetovou lokaci s jurisdikcí určitého státu?
- Na území kterého státu došlo ke škodné události nebo se projeví její škodné následky?
- V případě pomluvy - jedná se o místo bydliště „pomlouvače“ nebo místo, kde se nachází server, na kterém informaci nalezneme?
- **Judikát Gutnick v. Dow Jones** - vizte interaktivní osnovu
- Zveřejnění informací o žalobci na internetovém časopise žalovaného
- Žalobce (Gutnick) nežaloval v USA, ale v Austrálii, kde měla vzniknout škoda

Internet a MPS - jurisdikce

Argumentace soudu: „za místo, kde se uskutečnila pomluva, je třeba považovat místo, kde došlo k újmě na cti poškozeného. (...) Informace šířené prostřednictvím WWW mají formu způsobilou naplnit skutkovou podstatu pomluvy teprve tehdy, jsou-li přesunuty do počítače osoby, která k nim přistupuje prostřednictvím svého WWW prohlížeče. Místem, kde dochází k újmě na cti je tedy právě to místo, kde uživatel stahuje informace z příslušného WWW serveru.“

Ale soudy USA odmítly uznat a vykonat rozhodnutí na základě svobody projevu...

Internet a MPS - jurisdikce

Spotřebitelské smlouvy

- Zvýšená ochrana spotřebitele - spotřebitel
- článek 6 odst. 1 písm a) Nařízení Řím I - „*smlouva uzavřená spotřebitelem se řídí právem země, kde má spotřebitel své bydliště, pokud se jakýmkoliv způsobem taková činnost na zemi nebo několik zemí včetně této země zaměřuje*“
- zaměření?
- Zahraniční www stránky x stránky v českém jazyce (ale se sídlem v zahraničí)

Internet a MPS - jurisdikce

Lex loci solutionis

- Místo plnění závazku
- typický HU stanoví působnost smluvního práva
- Není problém v případě, kdy internet slouží jen jako komunikační prostředek k uzavření smlouvy nebo dojde-li k plnění mimo internet
- Sporné v případě, kdy předmětem plnění je služba spočívající v poskytnutí informace - klasické řešení v podobě místa, kde se strana v okamžiku plnění (poskytování informace) nachází - v případě internetu velmi těžce zjistitelné...

Internet a MPS - jurisdikce

- Problém může vzniknout např. u umístění bannerové reklamy - plnění nastává všude, kde se banner zobrazuje nebo kde na něj můžeme kliknout
- Specifický problém u spotřebitelských smluv - zde postupně nahrazován HU státní příslušnosti

Internet a MPS - jurisdikce

Jurisdikce v případě odpovědnosti za škodu - ČR

§ 15 ZMPS - *„Nároky na náhradu škody, nejde-li o porušení povinnosti vyplývající ze smluv a jiných právních úkonů, řídí se právem místa, kde škoda vznikla, nebo místa, kde došlo ke skutečnosti, která zakládá nárok na náhradu škody.“*

§ 87 OSŘ - *„Vedle obecného soudu žalovaného, popřípadě soudu uvedeného v § 85a, je k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu ...*

b) došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody“

Internet a MPS - vybrané otázky

Čl. 23 Nařízení Brusel I - prorogace soudů, možnost vzniku (negativního) jevu forum shopping

1. Dohodnou-li se strany, z nichž alespoň jedna má bydliště na území členského státu, že v již vzniklém nebo budoucím sporu z určitého právního vztahu má příslušnost soud nebo soudy tohoto členského státu, je příslušný soud nebo soudy tohoto státu. Pokud se strany nedohodnou jinak, je tato příslušnost výlučná. Taková dohoda o příslušnosti musí být uzavřena
 - a) písemně nebo ústně s písemným potvrzením nebo
 - b) ve formě, která odpovídá zvyklostem zavedeným mezi těmito stranami, nebo
 - c) v mezinárodním obchodě ve formě, která odpovídá obchodním zvyklostem, které strany znaly nebo musely znát a které strany smluv tohoto druhu v daném odvětví obchodu obecně znají a pravidelně se jimi řídí.
2. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky

Internet a MPS - vybrané otázky

2. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky, která umožňují trvalý záznam dohody.

Internet a MPS -

Možné řešení - **geoidentifikace** - vytvoření „hranic“ internetu?

- **Identifikace skutečné geografické polohy uživatele internetu**
- Omezení přístupu na web určitému okruhu uživatelů
- Vytvoření několika druhů obsahu stránek v souladu s právem země, kde se zobrazují

Internet a MPS

Uznání a výkon cizích rozhodnutí

- Spor - soudní řízení - vydání rozhodnutí - nabytí právní moci - vykonatelnost (v př. cizích rozhodnutí uznání a výkon)
- Nedílná součást MPS
- Podmínka existence MPS, pohybu soudních rozhodnutí
- Bez možnosti výkonu soudního rozhodnutí nemají výše uvedené úvahy smysl
- Soudní rozhodnutí stanoví určité povinnosti, pokud strana povinná dobrovolně neplní, je strana oprávněná žádat výkon rozhodnutí u soudu (např. zaplacení částky, vrácení věci...)

Internet a MPS - problémy

Problém internetu

- neexistuje jednotná úprava
- Státy si samy v případě přeshraničních online sporů tuto otázku regulují (pokud vůbec...)
- Státy mohou, ale nemusí uznávat cizí rozhodnutí - zásada svrchované rovnosti států

Internet a MPS

Obecné možnosti řešení problému právní úpravy vztahů vznikajících na internetu:

1. Harmonizace hmotného a procesního práva všech států - neuskutečnitelné?
2. Přístup k internetu jako ke zvláštnímu a oddělenému právnímu prostředí a vlastní právní úpravou, hmotným a procesním právem
3. Vytvoření ochranných „hranic“ internetu, speciálních kolizních a materiálních norem pro úpravu vztahů vznikajících na internetu

Internet a MPS - vybrané problémy

V současnosti se objevují snahy o vytvoření harmonizované normy na úpravu

- Přesharniční pomluvy
- Přeshraničních smluv

Internet a MPS - vybrané problémy

Pomluva (defamation)

- Občanskoprávní delikt, porušení práva na ochranu osobnosti (§ 11 OZ)
- Porušení práva na čest a lidskou důstojnost
- Internet - komunikační revoluce
- Masmédia, blogy
- Rychlé šíření informací
- Judikát Gutnick v. Dow Jones

Internet a MPS - vybrané problémy

- Postup dle českého ZMPS a Nařízení Brusel I - podání žaloby na „pomlouvače“ v místě jeho bydliště
- V případě online difamace - kde je jeho bydliště, co je skutečností, která zakládá právo na náhradu škody?
- Možné řešení: např. zveřejnění pomlouvačné zprávy na webu, první přečtení osobou, která poškozeného pozná a způsobí mu tak újmu -> od toho se odvíjí místo, kde došlo ke škodné události

Jurisdikce na internetu

Vzorový zákon na úpravu pomluvy (defamace) na internetu

- Příklad harmonizované úpravy
- Rovnováha mezi právem na ochranu osobnosti a právem na vyjadřování
- Vytvoření jednotných norem pro přeshraniční defamací
- Vytvoření jednoduchého systému uznání a výkonu soudních rozhodnutí
- Vytvoření jasných norem pro určení rozhodného práva a pravomocného soudu

Jurisdikce na internetu

Vzorový zákon pro smlouvy uzavírané na internetu (e-commerce)

- Včetně zvýšené ochrany spotřebitele
- Smlouvy B2C, B2B, C2C s volbou či bez volby fóra
- Hraniční určovatel bydliště s jasnými pravidly jeho určení
- Vytvoření jasných pravidel pro uznání a výkon soudních rozhodnutí